

Dosarul nr. 2ra-1253/22
2-13123512-01-2ra-06092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: N. Arabadji)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

ÎNCHEIERE

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Victor Boico

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor depuse de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, de Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Ermurachi Cristina și de Tofan Mihail,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Gangan și Aurica Gangan împotriva Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, intervenienți accesorii Mihail Tofan și Societatea cu Răspundere Limitată „Construm” cu privire la constatarea existenței cazului asigurat, încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și penalității, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 7 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată parțial hotărârea din 3 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și emisă în partea dată o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

constată:

La 31 mai 2013, Ivan Gangan și Aurica Gangan au depus cerere de chemare în judecată, care pe parcursul examinării cauzei a fost modificată împotriva ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, intervenienți accesorii Mihail Tofan și SRL „Construm” cu privire la constatarea existenței cazului asigurat, încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și penalității, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 28 august 2008, în jurul orei 18.40, șoferul Mihail Tofan, în exercițiul funcției sale de șofer angajat la SRL „Construm”, conducând camionul de serviciu de model „MAN-19314”, cu n/î xxxxx, deplasându-se pe traseul R-3 Cimișlia-Comrat, la km 54-800, la ieșirea din or. Cimișlia, efectuând manevra de întoarcere, încălcând prevederile punctului 39 (1) din Regulamentul Circulației Rutiere (RCR), conform cărora prealabil schimbării

direcției de mers conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic, punctului 40 din RCR, conform căruia în cazul în care manevra de întoarcere se efectuează în afara intersecției, date fiind gabaritul mare al vehiculului sau lățimea insuficientă a carosabilului, conducătorul trebuie să cedeze trecerea vehiculelor, care se deplasează în același sens, precum și celor care vin din sens opus, punctului 41 din RCR, conform căruia întoarcerea vehiculelor este interzisă în locurile în care vizibilitatea este mai mică de 100 metri, cel puțin într-o direcție, nu a cedat trecerea automobilului de model „Nissan Almera”, cu n/î xxxxx, care se afla la distanța de 41 metri de camion, la volanul căruia se afla proprietarul Ivan Gangan, având-o ca pasageră pe Aurica Gangan.

Conform concluziei nr. 554 din 01 octombrie 2008 întocmită de Centrul Expertize Independente, automobilul de model „Nissan Almera”, cu n/î xxxxx a fost deteriorat considerabil. Respectiv, proprietarului Ivan Gangan i-au fost provocate prejudicii materiale considerabile, paguba adusă automobilului constituind suma de 4 550 de euro.

De asemenea, lui Ivan Gangan i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de plăgi și excoriații, care se califică ca leziuni corporale ușoare, iar pasagerei Aurica Gangan i-au fost cauzate xxxxx, ceea ce se demonstrează prin raportul de expertiză medico-legală nr. 112D.

Reclamanții au menționat că, la momentul producerii accidentului, Mihail Tofan era angajat în calitate de șofer la SRL „Construm”, care avea încheiat cu ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă, care era valabil și trebuia să-și producă efectele.

La 13 decembrie 2010, cu compania de asigurări au fost încheiate două acorduri la dosarul de daună nr. R/08/624, în baza cărora ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA urma să transfere pe contul reclamanților suma de 93 946 de lei pentru prejudiciul cauzat, însă această sumă nu a fost achitată.

Având în vedere că ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA nu și-a onorat obligația de a le achita despăgubirea de asigurare, urmează să plătească și dobândă de întârziere conform art. 619 din Codul civil.

Totodată, reclamanții au notat că, prin sentința din 22 aprilie 2010 a Judecătorei Cimișlia, Mihail Tofan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) din Codul penal, iar prin decizia din 13 martie 2012 a Curții de Apel Chișinău sentința a fost casată, fiind dispusă încetarea procesului penal de învinuire a lui Mihail Tofan, din motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărire penală.

Reclamanții au remarcat că eroarea admisă de către procurori a fost recunoscută însuși de Procuratura Generală. Astfel, decizia instanței de apel de casare a sentinței și încetarea procesului penal de învinuire a lui Mihail Tofan a fost rezultatul direct al erorilor procedurale comise de organul de urmărire penală și procuratură pe parcursul urmăririi penale, dar nu de recunoașterea a nevinovăției lui Mihail Tofan.

Din aceste motive, asigurătorul este obligat să plătească despăgubirea de asigurare. Cu toate acestea, compania de asigurări refuză să achite despăgubirea de asigurare din motivul nevinovăției lui Mihail Tofan.

Reclamanții au menționat că rapoartele de expertiză, întocmite pe parcursul derulării dosarului penal, atestă vinovăția directă a lui Mihail Tofan, or, la întrebarea nr. 6 expertii au răspuns cert că din punct de vedere tehnic, necorespunderea acțiunilor șoferului autocamionului de model „MAN-19314” punctelor 39 (1), 40 și 41 din RCR, stabilite pentru începutul deplasării, schimbării direcției sau virării la stânga, întoarcerii, se află în legătură cauzală cu accidentul rutier dat.

Conform actului de verificare și concluziei nr. 554 din 01 octombrie 2008, întocmite de Centrul Expertize Independente, automobilul de model „Nissan Almera” a fost deteriorat, iar mărimea sumei necesare pentru reparația acestuia cu înlocuirea tuturor pieselor deteriorate ar prevala cu mult valoarea lui pe piață, care la momentul producerii accidentului rutier era de 4 550 de euro, ceea ce constituie valoarea automobilului deteriorat.

Deopotrivă, a fost demonstrat și faptul că lui Ivan Gangan i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de plăgi și excoriații, care se califică ca leziuni corporale ușoare, iar Auricăi Gangan i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de fractură închisă a humerusului drept în treime medie cu dislocare a fragmentelor, comoție cerebrală, care se califică ca leziuni corporale medii, cu dereglarea sănătății de lungă durată.

Reclamanții au indicat că suma de bani achitată în vederea recuperării sănătății lor după accidentul rutier, conform tuturor actelor (rețete, chitanțe, bonuri, expertize medicale, cheltuieli de deplasare etc.), constituie 21 648 de lei și 523,63 de euro.

La fel, Aurica Gangan a invocat că în urma accidentului i-a fost cauzat prejudiciu prin neobținerea remunerației care i se cuvenea (venit ratat), deoarece, cu toate că avea un contract de muncă încheiat cu angajatorul, din cauza accidentului rutier a fost în imposibilitate de a-și executa obligațiile asumate prin contract și respectiv a fost privată și de venitul care urma să-l primească în baza contractului de muncă. Venitul ratat legat de imposibilitatea reclamantei de a lucra în perioada 03 septembrie 2008 – 01 iulie 2009 constituie 5 448,70 de euro.

De asemenea, din considerentul că locuiau și munceau în Portugalia, la momentul accidentului aflându-se într-o scurtă vizită în Republica Moldova, au fost nevoiți să suportate cheltuieli suplimentare de transport pentru a se prezenta la organul de urmărire penală întru efectuarea actelor procedurale necesare, în sumă totală de 1 041 de euro și 7 337 de lei.

Reclamanții au considerat că asigurătorul urmează să le achite și penalități pentru sumele neachitate la timp și să le repare prejudiciul moral cauzat prin neexecutarea obligației de achitare a despăgubirii în termenii impuși de legislație.

Reclamanții Ivan Gangan și Aurica Gangan au solicitat prin cererea de chemare în judecată concretizată constatarea existenței cazului asigurat produs la 28 august 2008, încasarea de la ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a următoarelor sume: 4 550 de euro cu titlu de prejudiciu cauzat în urma distrugerii 4 automobilului; 21 648 de lei și 523,63 de euro cu titlu de cheltuieli suportate pentru recuperarea sănătății și cheltuieli de transport către instituțiile medicale; 1 041 de euro și 7 337 de lei cu titlu de prejudiciu cauzat prin neutilizarea biletelor de avion și cheltuieli suportate suplimentar pentru procurarea biletelor de transport; 5 448,7 de euro cu titlu de venit ratat; 4 724,52 de euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 14 mai 2012

– 22 mai 2018, calculată la suma de 4 550 euro pentru distrugerea automobilului; 22 478,33 de lei și 543,06 euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 14 mai 2012 – 22 mai 2018, calculată la suma de 2 1648 de lei și 523,63 de euro pentru recuperarea sănătății și transportul către instituțiile medicale; 1 080,93 de euro și 7 618,42 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 14 mai 2012 – 22 mai 2018, calculată la suma de 1 041 de euro și 7 337 de lei prejudiciu cauzat prin neutilizarea biletelor de avion și cheltuieli suportate suplimentar pentru procurarea biletelor de transport; 1 894,01 euro și 3 896,69 de lei cu titlu de penalitate legală; 50 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin neachitarea despăgubirii în termen legal și 20 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 3 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins acțiunea, ca fiind neîntemeiată (f. d. 108-109, 112-119, vol. III).

Prin decizia din 3 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ivan Gangan și Aurica Gangan și s-a menținut hotărârea din 3 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f. d. 184, 185-194, vol. III).

Prin decizia din 22 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Ivan Gangan și Aurica Gangan, s-a casat decizia din 3 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f. d. 10-19, vol. IV).

Rejudecând cauza, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 17 iunie 2021 a admis apelul declarat de Ivan Gangan și Aurica Gangan, a casat hotărârea din 3 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și a pronunțat o hotărâre nouă, prin care: S-a admis parțial acțiunea depusă de Ivan Gangan și Aurica Gangan. S-a încasat din contul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA în folosul lui Ivan Gangan despăgubirea de asigurare în sumă de 93 946 de lei. În rest pretențiile și cerințele din acțiune s-au respins, ca fiind nefondate. S-au compensat cheltuielile de judecată la bugetul de stat, proporțional pretențiilor admise, fiind încasat din contul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA la bugetul de stat taxa de stat de la plata căreia a fost scutit reclamantul la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 2 818,38 de lei, la depunerea cererii de apel în sumă de 2 113,78 de lei și la depunerea cererii de recurs în sumă de 1 409,19 lei (f. d. 57-58, 59-64, vol. IV).

Prin decizia din 1 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA și de Ivan Gangan și Aurica Gangan, reprezentați de avocatul Cristina Ermurachi, s-a casat integral decizia din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 7 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de avocatul Ermurachi Cristina în interesele lui Gangan Ivan și Gangan Aurica. A fost casată în parte hotărârea din 3 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, și în partea casată adoptă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial. A fost constatată existența cazului asigurat produs la 28 august 2008 și încasat de la ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul lui Gangan Ivan și Gangan Aurica a sumei de: 3412,50 euro, convertiți în valută națională conform cursului BNM la data executării, cu titlu de despăgubire de asigurare pentru

prejudiciului cauzat în urma distrugerii automobilului; 21648 lei și 523,63 euro, convertiți în valută națională conform cursului BNM la data executării, cu titlu de despăgubire de asigurare pentru recuperarea sănătății și cheltuielilor de transport; 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru neachitarea despăgubirii în termen legal; 20000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și 8960 lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei. În rest hotărârea din 3 august 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost menținută.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat existența cazului asigurat produs la 28 august 2008, astfel încât survine răspunderea asiguratorului ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA în baza contractului de asigurare semnat cu proprietarul/posesorul mijlocului de transport model MAN-19314, cu n/î xxxxx, condus de persoana vinovată de comiterea accidentului rutier, Mihail Tofan, față de persoanele păgubite Ivan Gangan și Aurica Gangan.

Instanța de apel a considerat întemeiată parțial pretenția privind încasarea despăgubiri de asigurare în mărime de 4550 de euro pentru prejudiciul cauzat în urma distrugerii automobilului și a dispus încasarea sumei de 3412,50 euro, convertiți în valută națională conform cursului BNM la data executării, cu titlu de despăgubire de asigurare pentru prejudiciului cauzat în urma distrugerii automobilului.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de apel a reținut că prin Actul de verificare și concluziile nr. 554 din 01 octombrie 2008, întocmite de Centrul Expertize Independente, costul detaliilor ce urmează a fi înlocuite în rezultatul accidentului rutier din 28 august 2008, fără costul manoperei și a materialelor necesare pentru reparația automobilului de model Nissan Almera, cu n/î xxxxx, depășește cu mult valoarea medie de piață a automobilului în Republica Moldova, care constituia suma de 4550 de euro.

Iar, prin prisma art. 2, 22 alin. (7), (8) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, pentru stabilirea sumei despăgubirii de asigurare pentru prejudiciului cauzat în urma distrugerii automobilului, urmează a fi dedusă din suma totală 25 %, ceea ce reprezintă suma de 3412,50 euro (4550 - 25%).

La fel, instanța de apel a considerat ca fiind întemeiate pretențiile cu privire la cerința privind încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 21648 lei și 523,63 euro, cu titlu de despăgubire de asigurare pentru recuperarea sănătății și cheltuielilor de transport către instituțiile medicale, invocând la caz că s-a constatat cu certitudine că urmare a producerii accidentului rutier, reclamantii/apelanții au suportat cheltuieli pentru recuperarea sănătății, la materialele cauzei fiind prezentate documente justificative.

Totodată, instanța de apel a respins pretenția privind încasarea sumei de 1041 euro și 7337 lei cu titlu de compensare a prejudiciului cauzat prin neutilizarea biletelor de avion și cheltuielilor suportate suplimentar pentru procurarea altor bilete de transport ca neîntemeiată, deoarece legislația nu prevede obligația asiguratorului CA „Grawe Carat Asigurări” SA la compensarea acestor cheltuieli, acestea nefiind opozabile asiguratorului. În acest sens instanța de apel a reținut că în ședința de judecată, s-a constatat suplimentar că reclamantii au fost nevoiți să meargă în xxxxx,

deoarece fiica își face studiile acolo, astfel, nu pot fi puse pe seama asiguratorului cheltuielile firești privind deplasarea apelanților/reclamanți în altă țară, biletele fiind procurate după producerea accidentului rutier. De asemenea, suma solicitată nu este certă, or, se reține că deși s-a invocat că biletele au fost anulate, reclamanții ar fi avut posibilitate să recupereze cel puțin o parte din sumă.

În același timp, instanța de apel a considerat ca fiind neîntemeiată pretenția cu privire la încasarea venitului ratat în mărime de 5448,70 euro, instanța de apel invocând în acest sens că la caz s-a stabilit cu certitudine că Gangan Aurica în corespundere cu prevederile art. 25 alin. (2) lit. a) al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006, nu a făcut dovada diferenței dintre veniturile nete și indemnizațiile primite din fondurile sociale, ea având statut oficial de salariat, or anume această sumă ar putea fi imputabilă asiguratorului în situația existenței culpei asiguratului său în producerea accidentului rutier, precum și din calculul prezentat, raportate la declarațiile angajatorului, instanța a notat că Gangan Aurica nu a pus la baza calculului veniturile nete, ori din declarația din 30 octombrie 2009, orarul era de 40 de ore de lucru săptămânal cu un venit brut pe oră de lucru de 2,77 euro cu un adaos de 1,53 euro pe zi, ca alocație pentru absențe.

Cu referire la pretenția privind încasarea dobânzilor de întârziere și a penalității legale, instanța de apel a considerat-o neîntemeiată, pe motiv că la caz s-a stabilit cu certitudine că obligația pecuniară a pârâtului/intimat, pe perioada 14 mai 2012 - 22 mai 2018, nu a existat astfel, CA „Grawe Carat Asigurări” SA nu se află în întârziere, deoarece creanța pe care o are creditorul trebuie să fie certă, adică fermă, existența ei să nu dea naștere la discuții, să fie lichidă, adică să aibă cuantumul determinat și să fie exigibilă, adică ajunsă la scadență, conchizând că CA „Grawe Carat Asigurări” SA nu poate fi sancționat cu dobândă de întârziere atît timp cît nu se folosește de mijloace financiare străine și nu le-a datorat. Totodată, instanța de apel a remarcat că dobînda de întârziere pentru pretențiile privind încasarea costului biletelor și a venitului ratat, ca pretenție subsidiară urmează a fi respinsă, ca consecință a netemeinicii pretențiilor de bază menționate.

Totodată, instanța de apel a admis parțial pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral de la CA „Grawe Carat Asigurări” SA, invocând faptul că la caz s-a stabilit cu certitudine cauzarea unui prejudiciu moral pe care la evaluat la suma de 10 000 lei, or, încă din 2008, apelanții nu au fost despăgubiți pentru daunele provocate ca urmare a accidentului rutier, nefiind efectuate careva plăți cu titlu de despăgubire de asigurare, deși reclamanții/apelanții s-au adresat companiei de asigurare, fiind deschis dosar de daune.

Având în vedere prevederile art. 82, 90 lit. g), i), 94 alin. (1), 96 alin. (1) Cod de procedură civilă instanța de apel a dispus încasarea de la ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul lui Gangan Ivan și Gangan Aurica a sumei de 20 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică reieșind din faptul că acestea au fost reale, necesare și rezonabile și 8960 de lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei, ce se confirmă prin bonului de plată pentru efectuarea raportului de expertiză nr. 184 din 3 aprilie 2017 și bonul de plată nr. 253668 din 2 mai 2013 pentru achitarea serviciilor de asistență juridică.

La 5 august 2022, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a depus recurs împotriva deciziei din 7 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o neîntemeiată prin faptul că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material și analizarea superficială a probelor, iar concluziile instanței sunt contrare materialelor dosarului.

A obiectat că pe parcursul instrumentării dosarului de daună nu au fost prezentate documentele care ar demonstra existența certă a culpei lui Tofan Mihail în producerea accidentului rutier și nu există o decizie definitivă în acest sens.

Astfel, a remarcat că asiguratorul acordă despăgubire dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicule.

A conchis că la adoptarea deciziei recurate nu s-a ținut contul de dezideratul că hotărârile motivate urmăresc scopul de a demonstra părților că sunt auzite or, soluția instanței de apel denotă subiectivism și lipsa de argumentare pertinentă a soluției adoptate.

La 16 septembrie 2022, Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Ermurachi Cristina au depus recurs împotriva deciziei din 7 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea respingerii acțiunii cu pronunțarea în această parte unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, iar la data de 13 octombrie 2022, au depus supliment la recursul declarat.

În motivarea recursului au invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o neîntemeiată prin faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și procedural și nu a elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea cauzei.

Au remarcat că circumstanțele reținute de către instanța de apel fiind selective fără a fi examinate în amplex și interconexiunea solicitărilor dâșilor.

Prin urmare, sunt de părere că decizia instanței de apel urmează a fi casată deoarece aceasta nu a elucidat integral și multiaspectual totalitatea circumstanțelor importante întru soluționarea justă a litigiului și nu s-a expus referitor la argumentele apelanților cu privire la mărimea integrală a despăgubirii de asigurare, a venitului ratat și a cheltuielilor de transport.

A obiectat că decizia instanței de apel în partea reducerii semnificative a prejudiciului moral solicitat este neîntemeiată și contrară circumstanțelor cauzei.

La 19 septembrie 2022, Tofan Mihail a depus recurs împotriva deciziei din 7 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a susținut că obligația asiguratorului de despăgubire i-a naștere odată cu stabilirea vinovăției asiguratului sau a utilizatorului de autovehicule în producerea accidentului de circulație, vinovăția fiind o condiție obligatorie pentru existența cazului asigurat, or la caz nu a fost demonstrată vinovăția dâșului la comiterea accidentului, iar în asemenea împrejurări nu poate fi

constatată existența cazului asigurat, prin urmare asiguratorul nu poate fi obligat la plata despăgubirii de asigurare.

A conchis că soluția oferită de prima instanță este una legală, justă și argumentată, având la baza cumulul probelor administrate, cărora le-a fost oferită o apreciere juridică cuvenită.

La 6 septembrie 2022 și 26 septembrie 2022, în adresa lui Tofan Mihail, Gangan Ivan, Gangan Aurica, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA și SRL „Construm” au fost expediate copiile recursurilor cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, care au fost recepționate de către aceștia fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f. d. 209-2016, vol. V).

La 13 octombrie 2022 și 21 octombrie 2022, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a depus referințe la recursul declarat de Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Ermurachi Cristina și suplimentul la acesta, solicitând declararea inadmisibilă a cererii de recurs depuse de Gangan Ivan și Gangan Aurica.

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursurilor, în adresa Curții Supreme de Justiție, alte referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 7 iulie 2022 și a expediat-o participanților la proces la 15 iulie 2022 (f. d. 84, vol. V), însă la actele cauzei lipsesc date de recepționare a deciziei instanței de apel.

Astfel, recursul declarat de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA la data de 5 august 2022, recursul declarat de Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Ermurachi Cristina la 16 septembrie 2022 și recursul declarat de Tofan Mihail la data de 19 septembrie 2022, sunt în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, de Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Ermurachi Cristina și de Tofan Mihail, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, de Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Ermurachi Cristina și de Tofan Mihail nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumente privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursurile declarate de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, de Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Ermurachi Cristina și de Tofan Mihail urmează a fi considerate ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, de Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Ermurachi Cristina și de Tofan Mihail.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Victor Boico